

ΑΙΓΑΙΑΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Παρασκευή 6 Δεκεμβρίου 2013, ώρα 19:00

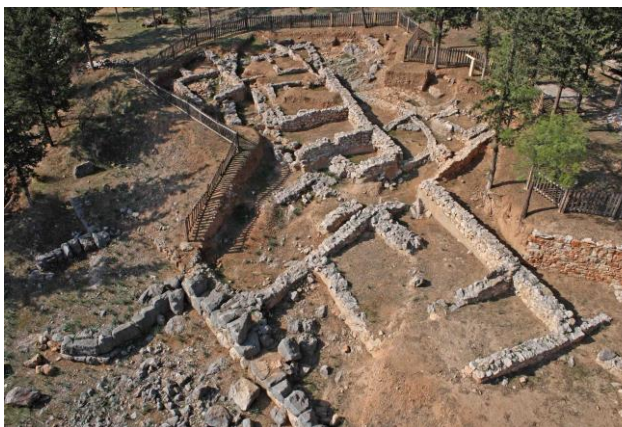
Σουηδικό Ινστιτούτο Αθηνών (Μητσαίων 9, σταθμός μετρό Ακρόπολη)

Ο Αιγέυς – Εταιρεία Αιγαιακής Προϊστορίας και το Σουηδικό Ινστιτούτο Αθηνών σας προσκαλούν στη διάλεξη:

Το μεσοελλαδικό Άργος: μια πορεία προς την κοινωνική πολυπλοκότητα

Άννα Φίλιππα-Touchais (École française d’Athènes) και Gilles Touchais (Paris I-Sorbonne)

Αρχαιολογικά δεδομένα από τις πρόσφατες έρευνες στο Μεσοελλαδικό οικισμό της Ασπίδας Άργους (Γαλλική Σχολή Αθηνών) φαίνεται ότι επιβεβαιώνουν την άποψη ότι οι πολυπλοκότερες κοινωνικές δομές στα τέλη της ΜΕ περιόδου δεν εμφανίζονται ξαφνικά, αλλά διαφαίνονται ήδη από τις πρωιμότερες φάσεις.



Μεσοελλαδικός οικισμός Ασπίδας Άργους, νοτιοανατολικός τομέας.

Στο σχεδιασμό του οικισμού σημειώνονται σταδιακά σημαντικές αλλαγές. Τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα των πρωιμότερων φάσεων (ΜΕ Ι-ΙΙ) είναι ελάχιστα. Ωστόσο, στη ΜΕ ΙΙΙΑ η παρουσία σπιτιών διαφορετικής κάτοψης και μεγέθους, καθώς και τα λείψανα ενός ισχυρού περιβόλου αποτελούν στοιχεία κοινωνικής διαφοροποίησης. Στην τελική φάση (ΜΕ ΙΙΙΒ-ΥΕ Ι) χρονολογείται ένα εντυπωσιακό συγκρότημα συνεχών κτιρίων που περιβάλλει τον οικισμό, με στόχο πιθανότατα τον έλεγχο της κυκλοφορίας και την προστασία του οικισμού. Επιπλέον ένας «κυκλώπειος» οχυρωματικός περίβολος χτίζεται στη διάρκεια της ίδιας φάσης. Ο φρουριακός χαρακτήρας του οικισμού πρέπει

να υπαινίσσεται αφενός μια διάθεση επίδειξης ισχύος και αφετέρου ένα κλίμα ανταγωνισμού και κοινωνικών εντάσεων στην περιοχή.

Η σταδιακή άνοδος της κοινωνικής πολυπλοκότητας διαγράφεται επίσης μέσα από τα ταφικά δεδομένα. Δεκαοκτώ ΜΕ τάφοι παιδιών και ενηλίκων ήρθαν στο φως μέσα στα όρια του οικισμού, χρονολογούμενοι στη ΜΕ Ι-ΙΙ και ΜΕ ΙΙΙΑ. Η πρακτική της ταφής εντός του οικισμού πιστεύουμε ότι παραπέμπει σε “απλές” μορφές κοινωνικής οργάνωσης, με έμφαση στο ρόλο του σπιτιού, των οικογενειακών σχέσεων, της καταγωγής και της πατρογονικής γης. Στην τελική ΜΕ φάση, η μεταφορά των ταφών έξω από τον οικισμό, σε ειδικά οργανωμένο χώρο, και η εμφάνιση πιο επιδεικτικών ταφικών πρακτικών υποδηλώνουν σημαντικές αλλαγές στις κοινωνικές σχέσεις, επικράτηση συνθετότερων κοινωνικών δομών και αυστηρότερων κοινοτικών θεσμών.

Ενδιαφέροντα στοιχεία προέρχονται επίσης από τον υλικό πολιτισμό. Η παρουσία πολύτιμων αντικειμένων στις πρώιμες φάσεις του οικισμού (υψηλής ποιότητας εισηγμένη Αιγινήτικη και “μινωίζουσα» κεραμική, χρυσό κόσμημα) δηλώνει την ύπαρξη ενός πρώιμου ΜΕ δικτύου ανταλλαγών στο οποίο η Ασπίδα συμμετείχε ενεργά. Από την άλλη πλευρά, το αυξημένο ποσοστό τοπικής κεραμικής στην τελική φάση του οικισμού και η μείωση των εισαγμένων αγγείων έρχεται σε αντίθεση με τα δεδομένα από άλλους ΜΕ οικισμούς, όπου οι εισαγωγές αυξάνουν προς τα τέλη της ΜΕ. Αυτή η στρατηγική της ενίσχυσης της τοπικής παράδοσης μπορεί να υποδηλώνει ένα είδος διεκδίκησης της αυτόχθονης ταυτότητας και των παραδοσιακών αξιών ως απάντηση στο ρεύμα μινωικών επιδράσεων.